

نمره: .....
نمره به حروف: .....
امضای دبیر:

اداره کل آموزش و پرورش شهرستان های استان تهران
مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۲ شهری
دبیرستان دوره دوم دانشجو
سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ * امتحانات نوبت دوم (خرداد ۱۴۰۲)

شماره صندلی:

سؤال و پاسخ

نام و نام خانوادگی:

نام دبیر: استاد عباسی

نام کلاس: دهم انسانی

نام درس: منطق

تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۰۳/۲۰

زمان: ۷۵ دقیقه

صفحه: ۱ از ۲

بارم	سؤالات	ردیف
۲ نمره	<p>صحيح و غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید. (۲ نمره هر سؤال ۵ / ۰ نمره)</p> <p>(۱) « دیوید هیوم یک فیلسوف اسکاتلندی بود. » یک قضیه حملی شخصیه است. صحیح غلط</p> <p>(۲) علم منطق ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش ها می باشد. صحیح غلط</p> <p>(۳) عبارت « درختان کوچه ما » یک تصدیق است. صحیح غلط</p> <p>(۴) در عبارت « ما همه شیریم شیران علم » لغت « شیر » دلالت تضمن است. صحیح غلط</p>	۱
۲ نمره	<p>در جای خالی کلمات مناسب بنویسید. (۲ نمره هر سؤال ۵ / ۰ نمره)</p> <p>(۵) دانشمندان علوم تجربی با استفاده از استدلال های ..... مبنایی برای علوم تجربی فراهم می آورند.</p> <p>(۶) « درختان » یک مفهوم کلی است و مفهوم جزئی آن ..... می باشد.</p> <p>(۷) جزئی و کلی بودن سور قضیه قضیه با جزئی و کلی بودن موضوع قضیه متفاوت است و تنها در ..... دارند.</p> <p>(۸) اگر دو جزء یک قضیه منفصل ، هر دو همزمان کاذب باشند ولی امکان نداشته باشد که هر دو هم زمان صادق باشند ، منفصل ..... گفته می شود ؟</p>	۲
۱,۵ نمره	<p>سؤالات دو گزینه ای (۵ / ۱ نمره)</p> <p>(۹) رابطه میدادن مصادیق دو مفهوم جانور و جاندار چیست ؟ الف) عموم خصوص مطلق ب) عموم خصوص من وجه</p> <p>(۱۰) رابطه میان دو مفهوم آب و یخ چیست ؟ الف) عموم خصوص مطلق ب) تباین</p> <p>(۱۱) دو قضیه متناقض می توانند هم زمان با هم صادق باشند . الف) صحیح ب) غلط</p>	۳
۱۴, ۵ نمره	<p>به سوالات زیر پاسخ کامل دهید .</p> <p>(۱۲) اقسام تعاریف را در عبارات زیر مشخص نمایید . (۵ / ۰)</p> <p>الف) نزاجا : نیروی زمینی جمهوری اسلامی ب) فلز : اجسامی مانند آهن ، طلا ، مس و ... فلز نامیده می شوند .</p> <p>(۱۳) اشکال هر یک از تعاریف زیر را بنویسید . (۲)</p> <p>الف) مذکر : کسی که مونث نیست ب) جیوه : نوعی فلز سنگین و سمی</p> <p>ج) امتداد : بعد مفظور در اجسام د) باسواد : شخصی که دارای تحصیلات دانشگاهی است .</p> <p>(۱۴) حملی یا شرطی بودن ، سپس موضوع و محمول و مقدم و تالی را در هریک از قضایای زیر مشخص نمایید . (۵ / ۱)</p> <p>الف) اسپانیا یک کشور آسیایی نمی باشد ب) کل (کچل) اگر طبیب بودی سر خود دوا نمودی</p>	۴

۱۵) هر یک از قضایای زیر چه نوع شرطی منفصل می باشد؟ (۵ / ۱)

الف) هر چهار ضلعی یا مربع است یا مستطیل (ب) من در آزمون راهنمایی و رانندگی یا قبول می شوم یا قبول نمی شوم .
ج) چراغ روشن یا گرما تولید می کند یا نور می دهد .

۱۶) با توجه به قضیه « هر انسان دارای فطرت است » ، روابط خواسته شده را بنویسید . (۲ نمره)

الف) رابطه تضاد : ..... این قضیه : صادق است یا کاذب است .
ب) رابطه تناقض : ..... این قضیه : صادق است یا کاذب است .
ج) رابطه تداخل : ..... این قضیه : صادق است یا کاذب است .
د) رابطه عکس مستوی : ..... این قضیه : صادق است یا کاذب است .

۱۷) دو تفاوت مهم میان متفکر نقاد و متفکر غیر نقاد را بنویسید . (۵ / ۰)

۱۸) در مناظره هدف اصلی طرفین از ارائه استدلال چیست؟ چه نوع استدلال هایی رار برای رسیدن به هدف خود بکار می گیرند؟ این گونه استدلال ها ذیل چه عنوانی بررسی می شد؟ (۵ / ۱ نمره)

۱۹) استدلال قیاسی و استقرایی چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟ (هر دو مورد با تعریف) (۱ نمره)

۲۰) نوع مغالطات زیر را مشخص کنید : (۲ نمره)

الف) شاعری به اسم سلطانی کرمانشاهی برای شاعر دیگر به اسم بیدل کرمانشاهی که چاق و شکم گنده بود چنین سروده است :
« دیدم شکمی ز دو پیداست ، بعد از دو سه روز بیدل امد »

ب) پیشرفتهای پزشکی همواره مبتنی بر تحقیقات بسیار سختی بود و هرگز ناشی از وقایع اتفاقی و تصادفی نیست البته می دانیم که کشف پنی سیلین کاملاً اتفاقی بوده که قابل گذشت است .

ج) درگیری های مرزی بین هندوستان و پاکستان سبب کشته شدن سه سرباز هندی و به هلاکت رسیدن دو سرباز پاکستانی شد .

د) فرمانده میگوید: فقط ترسوها از جنگ خوششان نمیآید. آیا کسی از شما هست که با جنگ مخالف باشد؟

۲۱) شکل قیاس های زیر را مشخص نموده ، سپس اعتبار یا بی اعتبار بودن آنها را بنویسید . (۲ نمره)

الف) بعضی انسان ها شاعر نیستند . هر شاعر متفکر است . بعضی انسان ها متفکر نیستند . شکل ..... معتبر / غیر معتبر

ب) هیچ کتاب مضر نیست . بعضی کتاب ها خواندنی هستند . بعضی مضر ها خواندنی نیستند . شکل ..... معتبر / غیر معتبر

ج) بعضی الف ب است . بعضی ج ب است . بعضی الف ج است . شکل ..... معتبر / غیر معتبر

د) بعضی الف ب است . هر ب ج است . بعضی الف ج است . شکل ..... معتبر / غیر معتبر

پاسخنامه سؤالات امتحان نوبت دوم منطق

صحیح و غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید. (۲ نمره هر سؤال ۵ / ۰ نمره)

(۱) « دیوید هیوم یک فیلسوف اسکاتلندی بود . » یک قضیه حملی شخصیه است . صحیح غلط
پاسخ : صحیح

(۲) علم منطق ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش ها می باشد . صحیح غلط
پاسخ (صحیح

(۳) عبارت « درختان کوچه ما » یک تصدیق است . صحیح غلط
پاسخ (غلط

(۴) در عبارت « ما همه شیرین شیران علم » لغت « شیر » دلالت تضمن است . صحیح غلط
پاسخ (غلط

در جای خالی کلمات مناسب بنویسید. (۲ نمره هر سؤال ۵ / ۰ نمره)

(۵) دانشمندان علوم تجربی با استفاده از استدلال های ..... مبنایی برای علوم تجربی فراهم می آورند .
پاسخ (استقرایی قوی

(۶) « درختان » یک مفهوم کلی است و جزئی آن می شود .....
پاسخ : آن درختان یا این درختان

(۷) جزئی و کلی بودن سور قضیه قضیه با جزئی و کلی بودن موضوع قضیه متفاوت است و تنها در ..... دارند
پاسخ (لفظ اشتراک

(۸) اگر دو جزء یک قضیه منفصل ، هر دو همزمان کاذب باشند ولی امکان نداشته باشد که هر دو هم زمان صادق باشند ، منفصل .....
گفته می شود ؟
پاسخ (منفصل مانعه الجمع

(۹) اقسام تعاریف زیر را مشخص نمایید . (۵ / ۰)

الف (نزاجا : نیروی زمینی جمهوری اسلامی ب) فلز : اجسامی مانند آهن ، طلا ، مس و ... فلز نامیده می شوند .

پاسخ (الف) تعریف لغوی ب) تعریف از طریق ذکر مصادیق

(۱۰) اشکال هر یک از تعاریف یزر را بنویسید . (۲)

الف (مذکر : کسی که مونث نیست ب) جیوه : نوعی فلز سنگین و سمی

ج (امتداد : بعد مفظور در اجسام د) باسواد : شخصی که دارای تحصیلات دانشگاهی است .

پاسخ (الف) دوری است (ب) مانع نیست (ج) واضح نیست (د) جامع نیست

۱۱) حملی یا شرطی بودن ، سپس موضوع و محمول و مقدم و تالی را در هریک از قضایای زیر مشخص نمایید . (۱ / ۵)

الف) اسپانیا یک کشور آسیایی نمی باشد (ب) کل (کچل) اگر طبیب بودی سر خود دوا نمودی

پاسخ (الف : حملی / اسپانیا (موضوع) یک کشور آسیایی نمی باشد (محمول)

(ب) شرطی / کل اگر طبیب بودی (مقدم) سر خود دوا نمودی (تالی)

۱۲) هر یک از قضایای زیر چه نوع شرطی منفصل می باشد ؟ (۱ / ۵)

الف) هر چهار ضلعی یا مربع است یا مستطیل

(ب) من در آزمون راهنمایی و رانندگی یا قبول می شوم یا قبول نمی شوم .

(ج) چراغ روشن یا گرما تولید می کند یا نور می دهد .

پاسخ (الف) منفصل مانع الجمع (ب) منفصل حقیقی (ج) منفصل مانع الرفع

۱۳) با توجه به قضیه « هر انسان دارای فطرت است » ، به سوالات زیر پاسخ دهید : (۲ نمره)

الف) رابطه تضاد : ..... این قضیه : صادق است یا کاذب است .

ب) رابطه تناقض : ..... این قضیه : صادق است یا کاذب است .

ج) رابطه تداخل : ..... این قضیه : صادق است یا کاذب است .

د) رابطه عکس مستوی : ..... این قضیه : صادق است یا کاذب است .

پاسخ (الف) بعضی انسان ها دارای فطرت نیستند . کاذب است (ب) هیچ انسان دارای فطرت نیست . کاذب است

(ج) بعضی انسان ها دارای فطرتند . صادق است . (د) هر دارای فطرت انسانی است . صادق است

سوالات دو گزینه ای (۱ / ۵ نمره)

۱۴) رابطه میدادن مصادیق دو مفهوم جانور و جاندار چیست ؟ (الف) عموم خصوص مطلق (ب) عموم خصوص من وجه

پاسخ (الف) عموم خصوص مطلق

۱۵) رابطه میان دو مفهوم آب و یخ چیست ؟ (الف) عموم خصوص مطلق (ب) تباین (پاسخ) ب (تباین

۱۶) دو قضیه متناقض می توانند هم زمان با هم صادق باشند . (الف) صحیح (ب) غلط (پاسخ) ب (غلط

۱۷) دو تفاوت مهم میان متفکر نقاد و متفکر غیر نقاد را بنویسید . (۵ / ۰)

پاسخ (جدی نگرفتن فرایند تفکر - توجه آگاهانه به آن - پرسیدن سوالات درست و بی جا

۱۸) در مناظره هدف اصلی طرفین از ارائه استدلال چیست؟ چه نوع استدلال هایی رار برای رسیدن به هدف خود بکار می گیرند؟ این گونه استدلال ها ذیل چه عنوانی بررسی می شد؟ (۵ / ۱ نمره)

پاسخ) هدف شکست دادن طرف مقابل است. از استدلال هایی استفاده می کنند که طرف مقابل حرفی برای گفتن نداشته باشد و مجبور به پذیرش نتایج آنها یا اعتراف به شکست شود. در گذشته این استدلال ها را در فن « جدل » بررسی می کردند.

۱۹) استدلال قیاسی و استقرایی چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟ (هر دو مورد با تعریف) (۱ نمره)

پاسخ) استدلال قیاسی: استدلالی است که در آن مقدمات، ضرورتاً نتیجه را در پی دارد ولی در استدلال استقرایی: استدلالی است که در آن مقدمات، از نتیجه حمایت نسبی می کند.

۲۰) نوع مغالطات زیر را مشخص کنید: (۲ نمره)

الف) شاعری به اسم سلطانی کرمانشاهی برای شاعر دیگر به اسم بیدل کرمانشاهی که چاق و شکم گنده بود چنین سروده است:

« دیدم شکمی ز دو پیداست، بعد از دو سه روز بیدل آمد »

پاسخ) مغالطه بزرگ نمایی و کوچک نمایی

ب) پیشرفتهای پزشکی همواره مبتنی بر تحقیقات بسیار سختی بود و هرگز ناشی از وقایع اتفاقی و تصادفی نیست البته می دانیم که کشف پنی سیلین کاملاً اتفاقی بوده که قابل گذشت است. پاسخ ۹ استثنای قابل چشم پوشی

ج) درگیری های مرزی بین هندوستان و پاکستان سبب کشته شدن سه سرباز هندی و به هلاکت رسیدن دو سرباز پاکستانی شد.

پاسخ) مغالطه بار ارزشی کلمات

د) فرمانده میگوید: فقط ترسوها از جنگ خوششان نمیآید. آیا کسی از شما هست که با جنگ مخالف باشد؟

پاسخ) مغالطه چاه مسموم

۲۱) شکل قیاس های زیر را مشخص نموده، سپس اعتبار یا بی اعتبار بودن آنها را بنویسید. (۲ نمره)

الف) بعضی انسان ها شاعر نیستند. هر شاعر متفکر است. بعضی انسان ها متفکر نیستند. شکل ..... معتبر / غیر معتبر

ب) هیچ کتاب مضر نیست. بعضی کتاب ها خواندنی هستند. بعضی مضر ها خواندنی نیستند. شکل ..... معتبر / غیر معتبر

ج) بعضی الف ب است. بعضی ج ب است. بعضی الف ج است. شکل ..... معتبر / غیر معتبر

د) بعضی الف ب است. هر ب ج است. بعضی الف ج است. شکل ..... معتبر / غیر معتبر

پاسخ) الف) شکل اول / نامعتبر ب) شکل سوم / نامعتبر ج) شکل دوم / نامعتبر د) شکل اول / معتبر

« سلامتی، سربلند و پیروزی را برایتان آرزومندم »